

Завдання I – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства 9 клас 2025 - 2026 н. р.

Час виконання (3,5 год.)

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів).

1. До обов'язкових ознак держави слід віднести:

а) наявність Збройних Сил; б) наявність державної мови; в) наявність конституції; г) наявність права.

2. Взаємодія правових норм та взаємне доповнення одних норм іншими характеризує таку ознаку права як:

а) системність права; б) формальна визначеність права; в) загальність права; г) загальнообов'язковість права.

3. Інститутом цивільного права є:

а) інститут власності; б) інститут необхідної оборони; в) інститут усиновлення; г) інститут парламентаризму.

4. До юридичних фактів як до різновиду юридичних фактів слід віднести:

а) укладення договору; б) скоєння правопорушення; в) написання художнього твору; г) видання адміністративного акту.

5. Тринадцятирічний Сергій викрав із будинку свого однокласника золотих речей на суму 10 170 гривень. Його діяння слід кваліфікувати як:

а) правопорушення; б) об'єктивно протиправну поведінку; в) зловживання правом; г) злочин.

6. Предметом правового регулювання є:

а) суспільні відносини; б) норми права; в) система права; г) фізичні та юридичні особи.

7. Яка з названих ознак держави є її політико - правовою властивістю:

а) наявність норм права; б) публічний характер влади; в) наявність системи податків; г) суверенітет.

8. Завжди є відповідальністю перед державою:

а) цивільна та кримінальна;
б) матеріальна та дисциплінарна;
в) матеріальна та цивільна;
г) адміністративна та кримінальна.

9. До умов правомірності застосування необхідної оборони слід віднести:

а) заподіяна шкода має бути меншою ніж відвернута;
б) заподіяння шкоди здійснюється третім особам;
в) шкода не може бути усунута іншим способом, окрім як заподіянням шкоди посягаючому;
г) заподіяння шкоди може здійснюватися тільки посягаючому.

10. Право на доступ до мережі Інтернет відноситься до прав:

а) першого покоління; б) другого покоління; в) третього покоління; г) четвертого покоління.

Завдання 2. Розкрийте зміст понять (максимум 10 балів):

1. Гіпотеза. 2. Корпоративні норми. 3. Система права. 4. Форма територіального устрою. 5. Юридичні факти.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 15 балів):

1. Республікою та монархією. 2. Правовим звичаєм та правовим прецедентом. 3. Нормативним актом та нормативним договором.

Завдання 4. Логічні пари (максимум 8 балів)

1. Визначте відповідність між формою державного устрою та її змістом:

1) унітарна держава; 2) федерація; 3) конфедерація; 4) імперія;

а) тимчасовий союз держав, які добровільно об'єдналися для досягнення певних спільних в політичній, економічній і військовій сферах; б) держава, яка характеризується цілковитою ідеологічною та економічною єдністю; в) складна держава, яка включає суверенну державу-метрополію і підвладні їй не суверенні держави-колонії; г) союзна держава, що складається з територій суб'єктів, які мають обмежений суверенітет; д) держава, що характеризується цілковитою політичною єдністю.

2. Визначте відповідність між міжгалузевим правовим інститутом та галузями права, норми яких він містить:

1) інститут опіки та піклування; 2) інститут відповідальності за посягання на право власності; 3) інститут свободи світогляду і віросповідання; 4) інститут патронату.

а) конституційне, адміністративне, цивільне, трудове та кримінальне право; б) цивільне, кримінальне, адміністративне та земельне право; в) сімейне, цивільне та адміністративне право; г) цивільне, кримінальне, адміністративне та трудове право; д) сімейне, трудове та адміністративне право.

Завдання 5. Юридичні задачі (максимум 15 балів).

1. Визначте у кожній з нижченаведених ситуацій суб'єкт, об'єкт та зміст правовідносин (максимум 9 балів).

Ситуація 1. Батько Роланда Андрій домовився із учителем хімії Антоном про те, що останній за обумовлену домовленістю плату буде проводити додаткові уроки із Роландом.

Ситуація 2. Під час сварки Олег зламав руку Петрові.

Ситуація 3. Меланія дала у борг Степанові строком на один місяць 2000 гривень.

2. Визначте у кожній із нижченаведених ситуацій обставину, через яку особу не можна притягнути до певного виду юридичної відповідальності. При цьому назвіть цей вид юридичної відповідальності (максимум 6 балів).

Ситуація 1. Архітектор Самсоненко уклав договір на виконання робіт із громадянином Петриченком. За цим договором протягом одного місяця Самсоненко мав підготувати проект будинку і передати його замовнику, отримавши за це обумовлену домовленістю сторін винагороду. Однак за тиждень до спливу строку виконання замовлення Самсоненко захворів на ковід 19. Замовлення своєчасно виконано не було.

Ситуація 2. Мефодій спізнився на роботу у зв'язку з тим, що через пожежу, яка виникла у метро на тій станції, на якій він мав виходити з вагона, потяг не зупинився.

Ситуація 3. Василь працював сторожем в освітньому закладі. Вечером двоє невідомих підстерегли Василя, коли він здійснював обхід шкільного подвір'я, і зненацька напали на нього. Вони прив'язали Василя до перил і винесли із школи чотири ноутбуки.

Завдання 6 (максимум 7 балів).

Назвіть не менш як сім ознак президентської республіки.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань - 65.

Завдання I – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства

10 клас

2025 - 2026 н. р.

Час виконання (3,5 год.)

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів).

1. Спосіб систематизації нормативно-правових актів, який певною мірою може вважатися своєрідною формою творення законодавства - це:

- а) кодифікація;
- б) інкорпорація;
- в) структуризація;
- г) консолідація

2. Спеціальна тимчасова слідча комісія створюється:

- а) протягом п'ятнадцяти днів з дня ініціювання імпідменту;
- б) протягом тридцяти днів з дня ініціювання імпідменту;
- в) протягом трьох днів з дня ініціювання імпідменту;
- г) протягом десяти днів з дня ініціювання імпідменту.

3. Який вид адміністративного стягнення може застосовуватися тільки як додаткове?

- а) оплатне вилучення; б) конфіскація предметів;
- в) позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю;
- г) позбавлення права керування транспортними засобами.

4. До юридичних осіб судом можуть бути застосовані такі заходи кримінально-правового характеру:

- а) штраф, конфіскація майна, ліквідація; б) попередження, штраф, конфіскація майна;
- в) штраф, конфіскація майна, зупинення діяльності; г) штраф, зупинення діяльності, ліквідація.

5. Строк чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір спливає через:

- а) 70 років після автора; б) 75 років після смерті автора;
- в) 65 років після смерті автора; г) 50 років після смерті автора.

6. Майнові права подружжя характеризуються тим, що:

- а) вони є підставою для виникнення особистих немайнових прав подружжя;
- б) вони регулюються виключно нормами сімейного права;
- в) деякі з них можуть належати тільки жінкам;
- г) вони регулюються переважно імперативними нормами.

7. Спільними ознаками для колективного та трудового договорів є те, що:

- а) обидва договори можуть укладатися тільки в письмовій формі;
- б) обидва договори передбачають наявність як нормативних умов, так і зобов'язальних;
- в) з приводу укладення, зміни і припинення обох договорів можуть виникати трудові спори, які вирішуються виключно в судовому порядку;
- г) у момент укладення обох договорів сторони є юридично рівними.

8. Оберіть правильне твердження:

- а) мета злочину значною мірою характеризує особу злочинця;
- б) мотив злочину може стосуватися як самої дії, так і її наслідків;
- в) мотив злочину визначає різновиди злочинних намірів;
- г) мотив злочину та мета злочину однаково характеризують вольовий процес.

9. Кваліфікуючою ознакою булінгу є:

- а) вчинення діяння групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення;
- б) вчинення діяння із застосуванням засобів електронних комунікацій;
- в) вчинення діяння в умовах стихійного лиха;
- г) вчинення діяння стосовно дитини – сироти.

10. Мають право на набуття громадянства України без засвідчення рівня володіння державною мовою:

- а) біженці;
- б) особи, які уклали шлюб з громадянином України;
- в) особи, які мають визначні заслуги перед людством;
- г) особи, прийняття яких до громадянства України становить державний інтерес для України.

Завдання 2. Розкрийте зміст понять (максимум 10 балів):

- 1. Громадянське суспільство. 2. Хуліганство. 3. Суспільно корисні роботи. 4. Індивідуальні трудові спори.
- 5. Національна поліція.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 15 балів):

- 1. Надурочними роботами та роботами за сумісництвом. 2. Скасуванням усиновлення та позбавленням батьківських прав. 3. Недієздатністю та неосудністю.

Завдання 4. Логічні пари (максимум 8 балів):

1. Визначте відповідність між поняттями у трудовому праві та їх визначеннями:

1) професія (вид занять); 2) професійна кваліфікація; 3) трудова функція; 4) професійний стандарт

а) затверджені в установленому порядку вимоги до компетентностей працівників, що слугують основою для формування професійних кваліфікацій; б) інтегрований, переважно автономний набір трудових дій, що визначається характерним для нього технологічним процесом та передбачає наявність певних компетентностей, необхідних для їх виконання; в) сукупність близьких за трудовими функціями видів трудової діяльності, що можуть вимагати певної професійної та/або освітньої кваліфікації працівника; г) автоматизована система збирання, верифікації, оброблення, зберігання та захисту інформації про кваліфікації; д) визнана або присвоєна/підтверджена суб'єктом, уповноваженим на це законодавством, та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей та/або результатів навчання, що дає змогу здійснювати всі трудові функції, визначені відповідним професійним стандартом.

2. Визначте відповідність між прикладами правових відносин та їх галузевою приналежністю і іншими ознаками:

1) Валерій подарував Ганні комп'ютер; 2) Дмитро викрав із магазину мотоцикл вартістю 3 тис. грн.; 3) Одарка і Золтан уклали шлюб; 4) Григорій був прийнятий на роботу охоронцем у школу;

а) цивільні, майнові, відносні, договірні, одноактні, регулятивні, односторонні; б) трудові, особисті немайнові, відносні, договірні, триваючі, регулятивні, двосторонні; в) цивільні, особисті немайнові, абсолютні, договірні, триваючі, регулятивні, односторонні; г) кримінальні і цивільні одночасно, немайнові у відносинах з державою і майнові у відносинах із суб'єктом, якому завдано майнової шкоди, абсолютні, позадоговірні, триваючі, охоронні, односторонні; д) сімейні, особисті немайнові, відносні, позадоговірні, триваючі, регулятивні, двосторонні.

Завдання 5. Задачі (максимум 13 балів).

Задача № 1. (максимум 9 балів).

У кожній із нижченаведених ситуацій визначте нормами яких галузей права вони регулюються.

Ситуація 1. У сім'ю патронатного вихователя на два місяці було передано десятирічного Володимира.

Ситуація 2. Працівник комунального підприємства Соловик, виконуючи завдання керівництва підприємства, заподіяв майнову шкоду громадянину Петрецькому.

Ситуація 3. Василь їхав на мотоциклі вулицею. Несподівано із – за рогу вулиці виїхала вантажівка. Щоб уникнути лобового зіткнення Василь виїхав на тротуар і тяжко травмував Світлану.

Ситуація 4. Іван розпалив багаття у лісі. Через необережне поводження з вогнем він завдав шкоди держлісгоспу на 1550 гривень.

Задача № 2 (максимум 4 бали).

Працівник комбінату благоустрою Андрій за дорученням керівництва підприємства обрізав на вулиці гілки дерев, які обплутували проводи, по яких відбувалася передача електроенергії. Під час обрізання однієї з гілок через недбалість працівника було пошкоджено дах будинку громадянина Кравченка. Той поставив вимогу перед Андрієм щодо негайного відшкодування заподіяної майнової шкоди. Чи правомірно пред'явлена вимога? Свою відповідь обґрунтуйте.

Завдання 6 (максимум 9 балів).

Надайте перелік обставин, за настання яких виключається юридична відповідальність.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань - 65.

Завдання I – го етапу Всеукраїнської олімпіади з правознавства

11 клас

2025 - 2026 н.р.

Час виконання (3,5 год.)

Завдання 1. Тести (максимум 10 балів).

1. Трудовий спір між працівником і роботодавцем може бути врегульовано шляхом медіації незалежно від:

- а) форми трудового договору;
- б) типу трудового договору;
- в) виду трудового договору
- г) строку трудового договору.

2. Максимальний строк, протягом якого тимчасова слідча комісія Верховної Ради України має завершити свою роботу становить:

- а) три місяці; б) шість місяців; в) чотири місяці; г) п'ять місяців.

3. Згідно норм Конвенції про права дитини держави – учасниці визнають право дитини на відпочинок і дозвілля, право брати участь в іграх і розважальних заходах, що відповідають її віку. Такі права дитини можна віднести до:

- а) економічних та соціальних; б) економічних та культурних; в) соціальних та культурних;
- г) культурних та особистих.

4. Особа, яка здійснює діяльність, що є джерелом підвищеної небезпеки, відповідає за завдану шкоду, якщо вона не доведе, що шкоди було завдано внаслідок:

- а) крайньої необхідності або самозахисту; б) з вини недієздатної особи або умислу опікуна;
- в) непереборної сили або умислу потерпілого; г) взаємодії джерел підвищеної небезпеки.

5. У який спосіб здійснюється поділ неподільних речей, що є об'єктами права спільної сумісної власності подружжя?

- а) присуджуються одному з подружжя; б) діляться між ними в натурі;
- в) присуджуються тому з подружжя, хто їх використовував;
- г) вилучаються судом з переліку об'єктів права спільної власності подружжя.

6. При шестиденному робочому тижні тривалість щоденної роботи при тижневій нормі 40 годин не може перевищувати:

- а) 4 годин; б) 6 годин; в) 8 годин; г) 7 годин;

7. Строк користування земельною ділянкою державної чи комунальної власності для сільськогосподарських потреб або забудови не може перевищувати:

- а) 15 років; б) 25 років; в) 30 років; г) 50 років.

8. Комісія по трудових спорах обирається загальними зборами (конференцією) трудового колективу підприємства, установи, організації з числом працюючих не менш як:

- а) 5 чоловік; б) 10 чоловік; в) 15 чоловік; г) 20 чоловік.

9. НЕ є типовими ознаками булінгу:

- а) вчинення жертвою булінгу діянь, які б провокували кривдника на вчинення булінгу;
- б) наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- в) дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого;
- г) систематичність (повторюваність) діяння.

10. За порушення закону щодо функціонування і застосування української мови як державної винних осіб може бути притягнуто до відповідальності:

- а) політичної; б) конституційної; в) адміністративної; г) кримінальної.

Завдання 2. Розкрийте зміст понять (максимум 10 балів):

1. Зобов'язання. 2. Конфедерація. 3. Право земельного сервітуту. 4. Податок. 5. Усиновлення.

Завдання 3. Поясніть у чому полягає відмінність між (максимум 15 балів):

1. Правовою державою та соціальною державою. 2. Спадкуванням за законом та за заповітом. 3. Припиненням трудового договору за угодою сторін та за бажанням працівника.

Завдання 4. Логічні пари (максимум 8 балів)

1. Визначте відповідність між парами представників юридичної професії та відмінними вимогами, які містить законодавство стосовно них:

1) прокурор та суддя; 2) прокурор та адвокат; 3) суддя та адвокат; 4) адвокат та нотаріус;

а) призначення на цю посаду, на відміну від набуття права на заняття цим видом юридичної діяльності, відбувається на конкурсних засадах; б) для призначення на цю посаду, на відміну від набуття права на заняття цим видом юридичної діяльності, особа має досягти певного віку; в) займатися цим видом юридичної діяльності можуть виключно громадяни України, а іншим видом юридичної діяльності також іноземні громадяни за умови виконання вимоги щодо реєстрації відповідного виду юридичної діяльності; г) призначення на цю посаду передбачає складання кваліфікаційного іспиту, а призначення на іншу - також проміжного іспиту; д) до

представника одного виду юридичної професії, на відміну від представника іншого виду юридичної професії, ставиться вимога наявності компетентності і доброчесності.

2. Визначте відповідність між спільними (відмінними) ознаками винагороди за працю за трудовим договором та оплати за працю за цивільним договором:

1) спільна ознака щодо розміру винагороди (оплати); 2) спільна ознака щодо того, за що виплачується винагорода; 3) відмінна ознака щодо розміру винагороди; 4) відмінна ознака щодо наявності державної гарантії стосовно винагороди (оплати) за працю ;

а) законодавчо встановлюється мінімальний розмір грошової винагороди за виконану роботу; б) залежить від кількості і якості виконаної роботи; в) законодавчо встановлюється максимальний розмір грошової винагороди за виконану роботу; г) може залежати від рівня кваліфікації особи, яка виконує роботу; д) за виконану роботу.

Завдання 5. (максимум 12 балів).

Задача № 1 (максимум 8 балів).

У кожній із нижченаведених ситуацій визначте два види юридичної відповідальності, до якої може бути притягнуто особу за вчинене нею правопорушення:

Ситуація 1. З вини керівника гімназії в освітньому закладі мали місце грубі порушення правил пожежної безпеки.

Ситуація 2. Токар Василь через недбалість зламав робочий інструмент, виготовлений з алмазу.

Ситуація 3. Матвій підпалив автомобіль коханцю своєї дружини.

Ситуація 4. Михайло, керуючи рухом власного автомобіля, порушив Правила дорожнього руху заподіявши при цьому шкоду автомобілю Петра.

Задача № 2. (максимум 4 бали).

Степан та Камілла розірвали шлюб у 2017 році. Їхній тринадцятирічний син Георгій став проживати з матір'ю, а його батько виїхав на постійне місце проживання у місто, яке було розташоване за 56 кілометрів від того населеного пункту, у якому мешкав його син. Степан регулярно виплачував аліменти на утримання сина. У червні 2019 року п'ятнадцятирічного Георгія було прийнято на роботу у магазин прибиральником на час літніх канікул. Згоду на прийом на роботу дала його мати. Через місяць Степан дізнався про те, що його син працює замість того, щоб належним чином готуватися до вступу у коледж. Батько юнака вважав, що трудовий договір із Степаном має бути розірвано, оскільки подальше продовження роботи може призвести до того, що юнак не складе вступні іспити до коледжу. Всупереч волі Камілли та Георгія Степан поставив вимогу перед роботодавцем про розірвання трудового договору. Роботодавець з'ясувавши, що Камілла заперечує проти розірвання договору, відмовив Степану. При цьому роботодавець послався на Каміллу, яка повідомила йому про те, що батько не приймає ніякої участі у вихованні сина, з моменту припинення шлюбу. Вирішіть спір.

Завдання 6. (максимум 10 балів)

Надайте повний перелік основних та змішаних кримінальних покарань.

Максимальна кількість балів за виконання всіх завдань - 65.